

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 660

NAD č. 454

Značka archivního souboru: AO Vidice

Archiv obce Vidice

1883-1945

Zpracoval: Mgr. Jana Hrušková

Horšovský Týn 2024

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Gemeindeamt Wiedlitz (Vidice, Vidice, Domažlice, Česko : 1850-1945)	3
II. Dějiny archivního souboru	10
III. Archivní charakteristika archivního souboru	10
IV. Tematický popis a obsah archivního souboru	10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	11
Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	12
Příloha č. 2: Soupis stavebních plánů	13
Jednotky popisu	14
Obec a její správa	14
Domovské právo	14
Volební záležitosti	14
Obecní funkcionáři	14
Organizace činnosti obecní samosprávy	14
Spisová služba	14
Správa obecního majetku	14
Obecní majetek	14
Rozpočtové hospodaření obce	15
Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek	17
Zdravotní záležitosti	17
Pohřebnictví	17
Stavební záležitosti	17
Působení obce ve veřejném zájmu	18
Chudinství a sociální péče	18
Školství	18
Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a b...	18
Rejstřík korporativní	19
Rejstřík osobní	20
Rejstřík zeměpisný	21

I. Dějiny původce archivního souboru

Gemeindeamt Wiedlitz (Vidice, Vidice, Domažlice, Česko : 1850-1945)

CAM: 134297

úřad obecní a přenesené státní správy

Užití jména: úřední, němčina

Variantní označení: Obecní úřad Vidice, užití: úřední, čeština

Obecní úřad Vidlice, užití: historická/dřívější podoba, čeština

Vznik, vznik zřízením/založením: 1850

předchůdce: Vidice (obec : Vidice, Vidice, Domažlice, Česko : působnost od 1362-1850)

Poznámka ke vzniku: Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku, provizorní zákon obecní (tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení).

Zánik, zánik zrušením/změnou: 1945

nástupce: Místní správní komise Vidice (Vidice, Vidice, Domažlice, Česko : 1945-1946)

Poznámka k zániku: Ústavní dekret prezidenta republiky o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění č. 18/1944 Úředního věstníku Československého ze dne 14. prosince 1944.

Vztahy:

sídlo: Vidice (Vidice, Domažlice, Česko)

geografická působnost: Vidice (Vidice, Domažlice, Česko)

tematický celek: obecní úřady (korporace : 1850-1945)

Dějiny

Poté, co byla císařským patentem ze 7. září 1848, o odstranění poddanských svazků a vyvazení selských statků, zrušena patrimoniální správa, došlo na základě císařského patentu č. 170/1849 ř. z. – tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení, k organizaci samosprávy obcí, které se staly nejnižší správní jednotkou v zemi. Tak se stala roku 1850 i někdejší poddanská ves Vidice (tehdy nazývaná Vidlice, německy Widlitz) samostatnou obcí v soudním okrese Přimda a politickém okrese Tachov. S platností od 1. ledna 1891 byla přidělena k soudnímu okrese Hostouň a politickému okrese Horšovský Týn.

První zákonnou úpravu obecní samosprávy stanovilo tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení, které vyšlo v příloze výše zmiňovaného císařského patentu. Další fungování obecní samosprávy se řídilo obecním zřízením a volebním řádem z roku 1864 (č. 7/1864 z. z. č.) vydanými na základě říšského rámcového zákona obecního z roku 1862 (č. 18/1862 ř. z.). Působnost obcí se dělila na samostatnou, do níž spadaly např. svobodné volby zástupců nebo hospodaření s obecním majetkem, a na přenesenou, do níž patřila všeobecná vnitřní správa, vojenské, berní či soudní záležitosti.

Po vzniku samostatné Československé republiky následovala další úprava obecní samosprávy zákony č. 75/1919 Sb., o řádu volení v obcích (později novelizován mimo jiné zákony č. 253/1922 Sb. a č. 122/1933 Sb.), a č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením. Dosavadní proporcionální volební cenzus, ve kterém váha hlasu byla určena množstvím v obci zaplacených přímých daní, byl zrušen a obecní volby se nově konaly podle zásad všeobecného, rovného, přímého a tajného volebního práva. Volilo se na základě vázaných kandidátních listin a dle zásad poměrného zastoupení.

Při sčítání obyvatel roku 1921 měla obec celkem 42 domů a 245 obyvatel německé národnosti.

Na základě mnichovské dohody došlo v říjnu 1938 k záboru celého soudního okresu Hostouň a přiřazení obcí k Německu v rámci Říšské župy Sudety (německy Reichsgau Sudetenland).

Po skončení druhé světové války nemohl v obci vzniknout národní výbor, protože zde žilo pouze tzv. státně nespolehlivé obyvatelstvo. V říjnu byla obec osídlena českým obyvatelstvem a 10. listopadu 1945 byla jmenována Místní správní komise Vidice.

Vnitřní struktury korporace

Od roku 1850 stál v čele obce starosta, nazývaný též představený. Starosta a radní, kteří museli být alespoň dva, tvořili obecní představenstvo, zatímco jako širší orgán obecní samosprávy fungoval obecní výbor, který představenstvo ze svého středu volil. Členové představenstva byli považováni za součást výboru. Dále výbor mohl volit obecní komise, které měly poradní funkci a dohlížely na obecní podniky, jejich existenci se však v obci zjišťit nepodařilo.

Od roku 1919 bylo voleno obecní zastupitelstvo (termín „výbor“ již nebyl oficiálně používán). To pak ze svého středu zvolilo obecní radu, která byla tvořena starostou, náměstkem či dvěma náměstkami starosty a radními (obrat „obecní představenstvo“ se již rovněž přestal používat). Všichni tito funkcionáři byli chápáni i jako součást zastupitelstva. Počet členů rady, počítaje v to i starostu a náměstka/oba náměstků, byl nyní stanoven na 1/3 počtu členů zastupitelstva (zákon č. 75/1919 Sb., § 9, předposlední odstavec, § 60). Zastupitelstvo rovněž volilo obecní komise, přičemž komise finanční a komise letopisecká byly ze zákona povinné (zákon č. 76/1919 Sb., § 14; resp. zákon č. 80/1920 Sb., § 2).

V obcích na území postoupených Německu na základě mnichovské dohody byl v období od 20. 11. 1938 do 31. 3. 1939 postupně zaveden nový systém obecní správy, který trval až do zániku obecních úřadů v roce 1945. V čele správy obce stál nevolený starosta, který měl k ruce další funkcionáře, rovněž nevolené, a sice přidělence (německy Beigeordnete) a obecní rady (Gemeinderäte). Starostu a přidělence schvaloval ve venkovských obcích dohlédací úřad, kterým byl landrát. Obecní rady jmenoval po dohodě se starostou pověřenec NSDAP sám. Vůdcovský princip v nové obecní správě spočíval v tom, že starosta vedl její výkon v naprosté a výhradní odpovědnosti, s výjimkou záležitostí vyjmenovaných německým obecním řádem v § 33, ke kterým potřeboval souhlas pověřence NSDAP. První přidělenec byl starostovým všeobecným zástupcem, a byl proto i takto označován – jako zástupce starosty (německy Stellvertreter des Bürgermeister). Ostatní přidělenci zastupovali starostu v jim svěřených oblastech správy. Úkolem obecních radů bylo podávat samostatně, na vlastní odpovědnost svá mínění starostovi a dále zabezpečovat trvalý styk obecní správy s obyvateli a zajišťovat pochopení občanů pro opatření přijímaná starostou. Německý obecní řád vyjmenovával v § 55 oblasti, které musely být povinně předloženy k poradám mezi obecními radou a starostou, kterých se museli účastnit i přidělenci. Během jednání neprobíhalo hlasování. Jednotliví obecní radové pouze sdělili starostovi své názory a odlišná mínění musela být zapsána do protokolu. Obecní komise byly po připojení českého pohraničí k Německu zrušeny. Do značné míry mohly být nahrazeny odbornými poradci (německy Beiräte), které jmenoval starosta pro určitý obor správy z řad obecních radů nebo občanů.

Od 1. 4. 1939 je v archiváliích doloženo, že v čele obce stál starosta (Bürgermeister), který měl k ruce dva přidělence (Beigeordnete), a obecní radu tvořilo šest radních (Gemeinderäte).

Zjištění starostové (v závorce jsou uvedeny roky, kdy byli starostové doloženi ve funkci):

Josef Schuster (1927–1938);

Johann Wartha (1938–1939);

Josef Heller (1938–1940);

Wenzl Wartha (1940–1944), první přidělenec zastupující starostu povolaného na frontu.

Funkce korporace

A) Samostatná působnost

1. Vlastní správa obce:

stanovení názvů ulic a prostranství, rozhodování o změně názvu obce;

označení obce místními tabulkami, provádění číslování domů;

evidence obecních příslušníků a společníků;

vedení agendy domovského práva, vystavování domovských listů;

přijímání osob do svazku obce (domovského svazku);

organizace voleb do obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů;

jmenování, odvolávání a odměňování zaměstnanců obce;

vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů a dalších dokladů organizační povahy;

konání smírčích narovnání stran prostřednictvím volených důvěrníků;

provádění dobrovolné dražby movitých věcí;

vydávání úředních vysvědčení a potvrzení, např. o zachovalosti, mravech, majetku, plnoletosti nebo o vyrovnání pohledávek;

vedení pamětní knihy / kroniky podle předpisů.

2. Správa obecního majetku a finanční hospodaření obce:

nabývání, pozbývání, pronájem, evidence a údržba obecního majetku movitého i nemovitého;
sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel, sledování výsledků rozpočtového hospodaření;
vedení účetní agendy obce;
zakládání a správa obecních podniků a ústavů, které slouží k plnění veřejných úkolů obce, podpora jiných podniků a zařízení sloužících zájmu obce.

3. Péče o pořádek, bezpečnost a o veřejné potřeby obyvatel (místní policie):

dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností;
opatření proti rušení držby majetku, opatření proti poľnímu, lesnímu a vodnímu pychu;
spolupráce při konání policejních prohlídek;
dohled nad dodržováním všeobecné mravnosti, nedělního a svátečního klidu a nad dodržováním zákazu provozování hazardních her;
evidence osob příslušných do cizích obcí (přespolních);
kontrola pasů, vandrovních knížek, živnostenských oprávnění a osobních dokladů;
vedení evidence čeledí a služebnictva, dohled nad čeledními poměry;
dohled nad veřejnými produkcemi;
povolování tanečních zábav;
potírání týrání zvířat;
vydávání zákazu vstupu na nebezpečná místa;
zákazy zacházení s nebezpečnými látkami;
zákazy nebezpečných veřejných produkcí;
opatření k zabránění živelním pohromám, péče o oběti živelních pohrom;
preventivní opatření proti vzniku požárů;
zajištění vodních zdrojů a hasičského nářadí a pomoc při likvidaci požárů a jejich následků;
dohled nad dodržováním požárního řádu a předpisů;
spolupráce při zřizování hasičských sborů;
plnění úkolů v rámci protiletecké ochrany obyvatelstva;
stavba a údržba obecních komunikací;
vybírání silničního a mostního mýta;
dohled nad silničním provozem;
zřizování veřejných vah;
dohled nad užíváním platných měř a vah;
dohled nad dodržováním cen a cenových tax a nad zveřejňováním ceníků;
konání svépomocných zásobovacích akcí;
výkon potravní policie;
hlášení výskytu nakažlivých nemocí;
realizace protiepidemických opatření;
spolupráce při organizaci očkování;
dohled nad péčí o nemocné a postižené osoby;
organizace zdravotní péče;
péče o úpravu hygienických poměrů;
dohled nad čistotou veřejných prostranství a budov a nad odklizením odpadků;
budování kanalizace;
dohled nad hřbitovy, zřizování nekofesijních hřbitovů;
péče o zdravé bydlení;
péče o zásobování obce pitnou vodou;
úřední prohlídky dobytka a masa;
boj proti zvířecím nákazám, budování obecních mrchovišť;
dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů;
schvalování polohopisných a parcelačních plánů;
povolování staveb.

4. Chudinská péče a péče o veřejné ústavy a zařízení:

péče o chudé, udělování chudinských podpor;
zakládání a správa obecních sociálních a humanitních ústavů;
vybírání školného;
delegování zástupců do školních rad, poskytování příspěvků do rozpočtu školních rad;
péče o zajištění škol;
podpora zřizování průmyslových škol pokračovacích a lidových škol hospodářských;
vybírání příspěvků pro potřeby církví;
spolupráce se spolky;
zřízení a správa obecní knihovny, muzea, ustavení místní osvětové komise.

B) Přenesená působnost - spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech:
podíl na publikaci všeobecně platných norem;
spolupůsobení při organizaci sčítání lidu;
spolupůsobení při organizaci voleb do vyšších zastupitelských orgánů, sestavování voličských seznamů pro volby do vyšších zastupitelských orgánů;
spolupráce při evidenci osob bez náboženského vyznání;
provádění ohlášek civilních sňatků;
sledování cizinců, evidence cizinců v hotelech a hostincích;
spolupůsobení při konání policejních hlídek;
pomoc při stíhání zločinců a dezertérů;
spolupůsobení při organizaci hnanectví;
spolupůsobení při provádění vojenské konskripce a při organizaci vojenských odvodů;
vedení evidence vojenských záložníků a dovolenců;
spolupráce při vybírání vojenské taxy;
spolupůsobení při ubytování vojska a organizaci vojenských přípravek;
spolupůsobení v péči o vojenské invalidy;
spolupůsobení při zjišťování důsledků živelních pohrom;
evidence depozit;
legalizace a vidimace listin;
spolupůsobení při vybírání daní a dávek;
spolupůsobení při vymáhání daňových nedoplatků a při exekučním řízení;
spolupůsobení při shromažďování údajů pro pozemkový katastr a při evidenci daňových poplatníků;
spolupůsobení při ochraně státních monopolů;
spoluúčast při výkonu předepsaných soudních úkonů, sepisování úmrtních protokolů;
spoluúčast při dohledu nad péčí o sirotky a nad správou jejich majetku;
oznamování narození nemanželských dětí;
oznamování mladistvých provinilců;
spolupůsobení při vyšetřování zločinů a přečinů, podávání informací soudům;
spolupůsobení při provádění soudních odhadů a dražeb;
sestavování seznamů pro volby soudních porotců;
doručování soudních obsílek a poručnických a opatrovnických dekretů;
přijímání slibů;
provádění úkonů obecního trestního senátu;
vyjádření k žádostem o povolení živnosti;
účast na kolaudaci živnostenských provozoven;
spolupůsobení při regulaci podomního obchodu;
evidence vydaných povolení k obchodní činnosti;
podávání zpráv o stavu průmyslu, živností a zemědělské výroby;
spolupůsobení při boji proti škůdcům v zemědělství;
spolupůsobení při boji proti nákazám hospodářského zvířectva, vydávání dobytčích pasů;
provádění soupisů hospodářských zvířat;
spolupůsobení při plemenitbě a zkvalitňování chovu hospodářských zvířat;
dohled nad dodržováním předpisů o lesích, myslivosti a rybářství;
sledování sociálních poměrů dětí v pěstounské péči, nemocných a invalidních osob a válečných poškozených;
zřizování obecních stravoven, ohříváren a útulen;
spoluúčast na státní péči o nezaměstnané a při organizaci veřejných prací;
spoluúčast při organizaci státní stravovací akce a při vyplácení podpor v nezaměstnanosti;
spolupůsobení v záležitostech státních starobních podpor, nemocenského a úrazového pojištění;
spolupůsobení v boji proti lichvě a černému obchodu;
dozor nad svépomocnými zásobovacími akcemi;
spolupůsobení v zásobovací agendě v systému válečného přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí, evidence potřebných osob a distribuce přidělových lístků;
spolupůsobení při organizaci mimořádných dodávek a výkupu zemědělských produktů.

Normy - konstitutivní

Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku (dále ř. z.), kterým se vydává provizorní zákon obecní (zde v příloze k patentu tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení);
guberniální dekret č. 86/1849 českého zemského zákoníku (dále z. z. č.), návod, jak se má zavést obecní zřízení (zde prováděcí předpis, mj. se vzorovými formuláři některých obecních písemností);
výnos ministerstva vnitra č. 440/1849 ř. z., kterým se nařizuje, aby politické úřady

okamžitě zastavily provádění prozatímního obecního zřízení a vyčkaly na ustavení nových politických úřadů (zde pokyn, že v realizaci prozatímního obecního zřízení mají pokračovat až nově založené okresní úřady);

vyhláška českého zemského místodržitele č. 51/1850 z. z. č., poučení o obecním zřízení;

nařízení ministra vnitra č. 116/1850 ř. z., kterým se vydávají některá vysvětlení a podrobnější ustanovení k prozatímnímu obecnímu zřízení;

nařízení ministra vnitra č. 127/1850 ř. z., kterým se prozatímně stanoví census k nabytí sousedského práva v obcích;

nařízení ministra spravedlnosti č. 256/1850 ř. z., kterým se po dohodě s ministrem vnitra vydává poučení pro obecní představené o svěřených jim soudních úředních řízeních;

nařízení ministra vnitra č. 67/1852 ř. z., týkající se potvrzování voleb členů obecního představenstva, které by se konaly v době do vydání nového obecního zřízení (zde o potvrzování volby členů představenstva ve venkovských obcích okresním úřadem);

nařízení ministra vnitra č. 46/1854 ř. z., o setrvání dosavadních obecních zastupitelstev až do nabytí účinnosti nového obecního zákona;

císařský patent č. 58/1859 ř. z., kterým se vydává nové obecní zřízení (zde v příloze k patentu; v platnost vstoupila pouze ustanovení o domovském právu);

nařízení státního ministerstva č. 261/1860 ř. z., o provedení nových voleb do obecních zastupitelstev (zde vyhlášena nutnost opětovného konání obecních voleb po pádu neoabsolutismu; povinnost potvrzení volby členů představenstva okresním úřadem, jak ji u venkovských obcí stanovilo nařízení ministra vnitra č. 67/1852 ř. z., se omezuje pouze na volbu obecního představeného /starosty/);

zákon č. 18/1862 ř. z., kterým se nastiňují základní ustanovení o úpravě obecní správy;

zákon č. 105/1863 ř. z., kterým se upravují záležitosti domovské;

zákon č. 7/1864 z. z. č., kterým se vydává obecní zřízení a volební řád v obcích (zde v příloze k zákonu);

zákon č. 20/1864 z. z. č., kterým se zavádí nový stavební řád platný pro království České (zde o povinnostech a pravomocích obecních orgánů - § 71, § 82nn);

oznámení Českého zemského místodržitelství č. 21/1864 z. z. č., o několika tiskových chybách v novém obecním zřízení;

oznámení Českého zemského místodržitelství č. 16/1866 z. z. č., o opravě § 87 nového obecního zřízení v českém textu;

zákon č. 31/1868 z. z. č., kterým se mění § 1 volebního řádu v obcích království Českého;

zákon č. 39/1868 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České;

zákon č. 59/1868 z. z. č., o zaopatřování chudých;

zákon č. 26/1869 z. z. č., který se týká dozoru nad školami (zde mj. o zástupcích obce v místní školní radě - §§ 5 a 6);

zákon č. 44/1869 z. z. č., kterým se mění § 15 volebního řádu v obcích království Českého, vydaného dne 16. dubna 1864;

zákon č. 45/1869 z. z. č., kterým se mění § 10 obecního zřízení;

zákon č. 22/1870 z. z. č., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol národních (zde o součinnosti obcí při udržování škol);

zákon č. 16/1873 z. z. č., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného; školní obce zřizují a udržují školní budovy, byt řídícího školy a dále tělocvičny a školní zahrady a opatřují zařízení školy - § 2);

zákon č. 17/1873 z. z. č., který se týká místního a okresního dozoru nad školami (zde o zástupcích obce v místní školní radě - § 5);

zákon č. 24/1873 z. z. č., kterým se zplnomocňují obce k zavedení daně ze psů;

zákon č. 46/1874 z. z. č., kterým se přidává dodatek k § 89 obecního zřízení;

zákon č. 87/1874 z. z. č., kterým se mění §§ 3 a 94 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 (zde o rozloučení a sloučení obcí; seznam obcí, jejichž rozloučení či sloučení bylo povoleno, se uveřejňuje v zemském zákoníku);

zákon č. 88/1874 z. z. č., kterým se mění zákon č. 39/1868 z. z. č., přesněji řečeno poslední odstavec § 87 obecního zřízení;

zákon č. 74/1880 z. z. č., jímž se vysvětlují a z části mění některá ustanovení obecního zřízení a volebního řádu v obcích č. 7/1864 z. z. č. a také zákona o okresním zastupitelstvu č. 27/1864 z. z. č., které se týkají započtení státních přírážek k přímým daním;

zákon č. 76/1882, z. z. č., kterým se mění §§ 17, 18, 20, 21 a 22 zákona zemského ze dne 24. února 1873, č. 16 z. z. č., upravujícího zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného);

zákon č. 5/1889 z. z. č., kterým se vydává stavební řád pro království České, s výjimkou obcí, pro které platí stavební řád č. 40/1886 z. z. č. (zde o povinnostech a pravomocích obcí);

zákon č. 10/1889 z. z. č., týkající se povolování poplatků za výslovné přijetí do svazku

domovského;

zákon č. 28/1889 z. z. č., kterým se mění §§ 42 a 87 obecního zřízení, přesněji řečeno zákon č. 39/1868 z. z. č. a zákon č. 88/1874 z. z. č.;

zákon č. 37/1890 z. z. č., vyloučení obcí Libosvár a Vidlic z obvodu okresního zastupitelstva přimdského a připojení jich k obvodu okresního zastupitelstva hostouňského;

zákon č. 59/1893 z. z. č., kterým se mění § 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, změněný zákonem č. 87/1874 z. z. č., a § 4 téhož obecního zřízení;

zákon č. 60/1893 z. z. č., kterým se zrušuje zákon č. 46/1874 z. z. č. a připojuje se dodatek k § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864;

zákon č. 43/1896 z. z. č., kterým se vkládá nový odstavec do § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 a do čl. I zákona z č. 60/1893 z. z. č.;

zákon č. 46/1896 z. z. č., kterým se mění ustanovení § 21, lit. a, zákona ze dne 3. prosince 1868, čís. 59 z. z. č., o zaopatřování chudých;

zákon č. 222/1896 ř. z., kterým se mění některá ustanovení zákona ze dne 3. prosince 1863, ř. z. číslo 105, kterým byly uspořádány záležitosti domovské;

zákon č. 40/1897 z. z. č., kterým pozbývá platnosti § 85 a mění se ustanovení §§ 2 a 97 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.;

zákon č. 97/1899 z. z. č., kterým se mění § 89 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č. i dodatky k tomuto ustanovení vydané;

zákon č. 12/1901 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.;

zákon č. 75/1919 Sb., kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé;

zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice (Novela k obecním zřízením);

zákon č. 80/1920 Sb., o pamětních knihách obecních (zde o povinnosti obcí založit a vést pamětní knihu obecní a k založení a vedení pamětní knihy zřídit komisi);

zákon č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí);

zákon č. 304/1920 Sb., kterým se zrušují ustanovení obecních zřízení a městských statutů o právu měšťanském;

vládní nařízení č. 211/1921 Sb., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních;

zákon č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (tzv. I. finanční novela);

nařízení vlády č. 143/1922 Sb., k provedení zákona č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním;

zákon č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích;

zákon č. 77/1927 Sb., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tzv. II. finanční novela, která mj. upravovala obecní přírážky k přímým daním a finanční přiděly obcím);

vládní nařízení č. 157/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 77/1927 Sb.;

vyhláška ministra vnitra v dohodě s ministrem financí č. 170/1930 Sb., o aktuálním znění zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tj. č. 77/1927 Sb.), po změnách podle zákona č. 169/1930 Sb. (tzv. III. finanční novely);

vládní nařízení č. 169/1932 Sb., o pamětních knihách obecních;

zákon č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích (zde o prodloužení volebního období ze čtyř na šest let - čl. I., § 10; volbu starosty obce potvrzuje u obcí, jež jsou sídlem okresního úřadu, ministerstvo vnitra, u ostatních obcí zemský úřad - čl. I., § 63);

vyhláška ministra vnitra č. 123/1933 Sb., z 15. 7. 1933, o úplném znění zákona, kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé (č. 75/1919 Sb.);

zákon č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí;

zákon č. 69/1935 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy (tzv. IV. finanční novela, která obsahovala úpravu zákonů č. 77/1927 Sb. /tzv. II. finanční novely/ a č. 169/1930 Sb. /tzv. III. finanční novely/);

zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1935, s. 49-64; nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního řádu v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614-1618;

nařízení o seznamu místních tříd pro sudetoněmecké oblasti ze 4. ledna 1939, publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1939, s. 27;

oznámení místní třídy C v sudetoněmeckých oblastech ze 17. dubna 1939, publikováno ve: Verordnungsblatt für die sudetendeutschen Gebiete, 1939, Nr. 28, s. 712 (zde uvedeno, že ostatní místa patří do třídy D);

ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.); vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů (zde mj. ustanovení o místních správních komisích - § 6).

Zdroje informací

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Archiv obce Vidice.

Amtliches Gemeindeverzeichnis für das Deutsche Reich auf Grund der Volkszählung 1939. Berlin: Verlag für Sozialpolitik, Wirtschaft und Statistik, Paul Schmidt, 1940.

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1941, 2. Jahrgang.

Statistický lexikon obcí v Zemi české: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. V Praze: Orbis, 1934.

Statistický lexikon obcí v Čechách: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. V Praze: Státní úřad statistický, 1923.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka; JANÁK, Jan a DOBEŠ, Jan. Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost. Praha: Lidové noviny, 2005.

KLIMENT, Josef. Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: obec a její organizace, hospodářství, finance, policie, úřednictvo, knihovny, obecní volby, domovské věci, chudinství, zdravotnictví, katastr, lesy, spořitelny, zemská a okresní správa: autentické texty předpisů, výklad, judikatura nejvyšších soudů a nejdůležitější formuláře. V Praze: Právníké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1936.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce: příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. Archivní časopis, 1999, roč. 49, zvláštní příloha.

MARTÍNEK, Zdeněk; POKORNÝ, Radek a ŠULC, Ivo. Metodika k archivnímu zpracování fondů typu "archiv obce". Praha: odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR, 2018 (Sborník archivních prací. Ročník LXVIII, supplementum č. 1/2018).

VRBATA, Jaroslav. Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. Sborník archivních prací, 1962, ročník XII, č. 2, s. 45–67.

Odkaz na zdroje informací

SVOBODOVÁ, Miloslava. Místní národní výbor Vidice 1945–1984: inventář. inventare.cz: inventáře a katalogy Státního oblastního archivu v Plzni [online]: <https://www.inventare.cz/soap-do/ap0450>

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Nepodařilo se dohledat informace k sídlu původce, uložení dokumentů ani jejich ztrátám.

Přímý zdroj akvizice:

Písemnosti Obecního úřadu Vidice převzal okresní archiv v roce 1957 (č. přírůstku nedohledáno) a v březnu 2020 pod č. přírůstku 9/2020 (čj. SOAP/10-175/2020).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Z důvodu absence spisového plánu původce bylo pro vytvoření inventárního seznamu použito umělé pořádací schéma uvedené v příloze č. 2 metodického pokynu č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (čj. MV-35224-1/AS-2017). Inventární seznam je podle typu vykonávané agendy členěn na pět sérií a těm jsou podle potřeby podřazeny série nižší úrovně, složky a jednotlivosti. Vzhledem k množství archiválií bylo schéma z důvodu přehlednosti zjednodušeno (vypuštěny nadbytečné série).

U nedatovaných archiválií byla datace určena odhadem na základě diplomatického rozboru archiválií a je uvedena v hranatých závorkách.

Budoucí přírůstky:

Neočekávají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Nepoškozeno.

Pravidla zpracování:

Základní pravidla pro zpracování archiválií ver. 3.1. Vyšlo v Metodickém pokynu č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra.

Metodický pokyn archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (čj. MV-35224-1/AS-2017).

Metodický pokyn č. 2/2020 pro evidenci a zpřístupňování map v archivech České republiky (čj. MV-189670-1/AS-2023).

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. 3. 2010 (čj. SOAP/006-0767/2010) a dodatky.

IV. Tematický popis a obsah archivního souboru

Tematický popis:

Archivní fond poskytuje pouze omezené informace k politickým, hospodářským, sociálním a správním dějinám obce.

Jedinou archiválií dokumentující fungování obecní samosprávy je kniha zápisů ze schůzí obecního rady a obecního zastupitelstva (ukn 1, poř. č. 10). Pro období let 1939–1945 se dochovala ucelená řada účetních knih a materiálů (ukn 3–23, kar 2/1–2/5, 3/1; poř. č. 22–54), která je dokladem zavedení účetního systému podle německého vzoru.

Několik dochovaných stavebních plánů ilustruje výstavbu obytných staveb v obci ve 30. letech 20. století (kar 3/4, poř. č. 62).

Jazyk archivního souboru (v evidenci NAD):

němčina

Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:

Evidenční jednotka	Počet	Datace
úřední knihy	25	[1905]-1945
podací protokoly	1	1933-1939
kartony	3	1883-1944
mapy	1	1923

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

V dubnu 2022 archivní fond uspořádala a archivní pomůcku prostřednictvím aplikace ELZA sestavila Jana Hrušková.

Prameny a literatura:

CAIS, Petr. Účetní materiály kamerálního účetnictví obecní samosprávy v Čechách v letech 1850-1945 (se zřetelem k situaci v českém pohraničí). Archivní časopis, 2006, ročník 56, č. 4, s. 249-285.

Další viz I. kapitola.

Zpracovatel jednotky popisu: Hrušková, Jana, Mgr. (působnost od 2011-)

Datum popisu: 14. 10. 2024

Seznam použitých zkratk

bm	běžný metr
kar	karton
map	mapa
MNV	místní národní výbor
NAD	Národní archivní dědictví
poř. č.	pořadové číslo
ppr	podací protokol
ř. z.	říšský zákoník
ukn	úřední kniha
úrov.	úroveň
z. z. č.	český zemský zákoník

Soupis stavebních plánů

Obytné a hospodářské stavby (poř. č. 62, kar 3/4)

Čp.	Stavebník	Stavba	Rok
31	Anderle Georg, hostinský	přestavba hostince	1931
26	Effert Wenzl	přístavba stáje	1933
?	Eisenhut Johann	stodola	1936
3	Heller Katharina	obytné stavení	1933
39	Holm Josef	stodola	1935
?	Knorr Wenzl	obytné stavení a stodola	1930
?	Pavlík Johann	chlévy	1931
?	Tauber Anna a Wenzl	obytné stavení	1932
?	Wartha Johann	stodola	1933

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Date
	223101010/454	1	
	Archiv obce Vidice geografický objekt: Vidice (Vidice, Domažlice, Česko)		
1	1	2	
	Obec a její správa		
2	1/1	3	
	Domovské právo		
3	1/1//1	4	kar 1/1
	Domovská příslušnost (korespondence)		1925
2	1/2	5	
	Volební záležitosti		
3	1/2//1	6	kar 1/2
	Voličský seznam		1937
2	1/3	7	
	Obecní funkcionáři		
3	1/3//1	8	kar 1/3
	Organizační záležitosti (jmenovací listina starosty, zápisy o jmenování obecních radních a přidělců, stanovení počtu obecních funkcionářů)		1939-1943
2	1/4	9	
	Organizace činnosti obecní samosprávy		
3	1/4//1	10	ukn 1
	Kniha zápisů ze schůzí obecního rady a obecního zastupitelstva		1927-1943
2	1/5	11	
	Spisová služba		
3	1/5//1	12	ppr 1
	Podací protokol		1933-1939
1	2	13	
	Správa obecního majetku		
2	2/1	14	
	Obecní majetek		
3	2/1//1	15	ukn 2
	Hospodářský plán lesa pro období 1924-1933 <i>Wirtschaftsprogramm für den Wiedlitzer Gemeindewald 1924 bis mit 1933</i>		1923-1933
3	2/1//2	16	map 1
	Hospodářská a porostní mapa obecního lesa <i>Wirtschafts- und Bestandeskarte vom Wiedlitzer Gemeindewald 1923</i> souřadnice: GPS souřadnice uvedeny v elektronické formě pomůcky 1:2880; 7 map na 1 listě; kresba (barevná); papír; tuš, pigmentové barvy, tužka kartograf: Hahn, G. (působnost 1923) šířka: 565 mm, výška: 415 mm		1923
3	2/1//3	17	kar 1/4

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Date
	Obecní lesy		1923-1943
3	2/1//4	18	kar 1/5
	Obecní budovy a pozemky (pronájem kovárny, prodej ovoce, prodej pozemku, pozemnostní arch obce k čp. 36 a 37)		1927-1941
2	2/2	19	
	Rozpočtové hospodaření obce		
3	2/2//1	20	
	Účetnictví do 31. 3. 1939		
4	2/2//1/1	21	kar 1/6
	Rozpočty obce a účetní závěrky pro roky 1928-1939		1927-1939
3	2/2//2	22	
	Účetní rok 1939 (1. 4. 1939 – 31. 3. 1940)		
4	2/2//2/1	23	ukn 3
	Hlavní kniha <i>Hauptbuch zugleich Rechnung der Einnahmen und Ausgaben der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1939</i>		1939-1940
4	2/2//2/2	24	ukn 4
	Pokladní deník <i>Kassentagebuch der Hauptkasse der Gemeinde Wiedlitz für 1939 und 1940</i>		1939-1940
4	2/2//2/3	25	ukn 5
	Pomocný pokladní deník <i>Hilfskassenbuch der Gemeinde Wiedlitz</i>		1939-1940
4	2/2//2/4	26	kar 2/1
	Rozpočet a rozpočtové vyúčtování pro rok 1939		1939-1941
3	2/2//3	27	
	Účetní rok 1940 (1. 4. 1940 – 31. 3. 1941)		
4	2/2//3/1	28	kar 2/2
	Rozpočet a rozpočtové vyúčtování pro rok 1940		1940-1941
3	2/2//4	29	
	Účetní rok 1941 (1. 4. 1941 – 31. 3. 1942)		
4	2/2//4/1	30	ukn 6
	Hlavní kniha <i>Sachbuch der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1941</i>		1941-1942
4	2/2//4/2	31	ukn 7
	Pokladní deník <i>Hauptbuch (Kassajournal) der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1941</i>		1941-1942
4	2/2//4/3	32	ukn 8
	Předběžná kniha výběru obecních daní a dávek <i>Abgaben-Vorbuch der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1941</i>		1941-1942
4	2/2//4/4	33	kar 2/3
	Rozpočet a rozpočtové vyúčtování pro rok 1941		1941-1942
3	2/2//5	34	
	Účetní rok 1942 (1. 4. 1942 – 31. 3. 1943)		

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
4	2/2//5/1 Hlavní kniha – příjmy <i>Sachbuch für den Haushalt der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1942</i>	35	ukn 9 1942
4	2/2//5/2 Hlavní kniha – výdaje <i>Sachbuch für den Haushalt der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1942 Ausgaben</i>	36	ukn 10 1942
4	2/2//5/3 Pokladní deník – příjmy <i>Hauptbuch über die Einnahmen der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1942</i>	37	ukn 11 1942–1943
4	2/2//5/4 Pokladní deník – výdaje <i>Hauptbuch über die Ausgaben der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1942</i>	38	ukn 12 1942–1943
4	2/2//5/5 Předběžná kniha výběru obecních daní a dávek <i>Steuer- und Abgaben-Vorbuch der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1942</i>	39	ukn 13 1942–1943
4	2/2//5/6 Rozpočet pro rok 1942	40	kar 2/4 1942–1943
3	2/2//6 Účetní rok 1943 (1. 4. 1943 – 31. 3. 1944)	41	
4	2/2//6/1 Hlavní kniha – příjmy <i>Sachbuch für den Haushalt der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1943 Einnahmen</i>	42	ukn 14 1943–1944
4	2/2//6/2 Hlavní kniha – výdaje <i>Sachbuch für den Haushalt der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1943 Ausgaben</i>	43	ukn 15 1943–1944
4	2/2//6/3 Pokladní deník – příjmy <i>Hauptbuch über die Einnahmen der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1943</i>	44	ukn 16 1943–1944
4	2/2//6/4 Pokladní deník – výdaje <i>Hauptbuch über die Ausgaben der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1943</i>	45	ukn 17 1943–1944
4	2/2//6/5 Předběžná kniha výběru obecních daní a dávek <i>Steuer- und Abgaben-Vorbuch der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1943</i>	46	ukn 18 1943–1944
4	2/2//6/6 Rozpočet pro rok 1943	47	kar 2/5 1944
3	2/2//7 Účetní rok 1944 (1. 4. 1944 – 31. 3. 1945)	48	
4	2/2//7/1 Hlavní kniha – příjmy <i>Sachbuch für den Haushalt der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1944 Einnahmen</i>	49	ukn 19 1944
4	2/2//7/2 Hlavní kniha – výdaje	50	ukn 20 1944

Sachbuch für den Haushalt der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1944 Ausgaben

4	2/2//7/3	51	ukn 21
	Pokladní deník – příjmy		1944–1945
	<i>Hauptbuch über die Einnahmen der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1944</i>		
4	2/2//7/4	52	ukn 22
	Pokladní deník – výdaje		1944–1945
	<i>Hauptbuch über die Ausgaben der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1944</i>		
4	2/2//7/5	53	ukn 23
	Předběžná kniha výběru obecních daní a dávek		1944–1945
	<i>Steuer- und Abgaben-Vorbuch der Gemeinde Wiedlitz für das Rechnungsjahr 1944</i>		
4	2/2//7/6	54	kar 3/1
	Rozpočet a rozpočtové vyúčtování		1944
1	3	55	
	Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek		
2	3/1	56	
	Zdravotní záležitosti		
3	3/1//1	57	kar 3/2
	Očkovací seznamy dětí		1928–1938
2	3/2	58	
	Pohřebnictví		
3	3/2//1	59	ukn 24
	Kniha protokolů o ohledání zemřelých		1911–1939
	<i>Totenbeschauprotokoll</i>		
3	3/2//2	60	kar 3/3
	Úmrtní záležitosti		1922–1931
	(povolení k převozu zemřelého, protokol o ohledání zemřelého)		
2	3/3	61	
	Stavební záležitosti		
3	3/3//1	62	kar 3/4
	Obytné a hospodářské stavby		1930–1936
	tematický popis jednotky popisu: Obsahuje i stavební plány k čp. 3, 26, 31, 39 a pěti blíže neurčeným stavbám. Viz příloha č. 2.		
3	3/3//2	63	kar 3/5
	Elektrifikace obce		1930
4	3/3//2/1	64	
	Plán ke stavbě transformátoru		[1930]
	technický výkres: 1		
	1:50; kresba; papír; tiskařská barva		
	autor: Elektrizitätsverband der nördl. Böhmerwaldbezirke, Ges. m. b. H. in Mies (Stříbro, Stříbro, Tachov, Česko : působnost od 1929-působnost do 1930)		
	objednatel/příjemce: Gemeindeamt Wiedlitz (Vidice, Vidice, Domažlice, Česko : 1850-1945)		
	šířka: 420 mm, výška: 420 mm		
4	3/3//2/2	65	
	Návrh elektrického vedení v obci		[1930]
	mapa: 1		

souřadnice: GPS souřadnice uvedeny v elektronické formě pomůcky
1:2880; kresba (barevná); papír; tiskařská barva, tuš
šířka: 290 mm, výška: 210 mm

1	4	66	
	Působení obce ve veřejném zájmu		
2	4/1	67	
	Chudinství a sociální péče		
3	4/1//1	68	kar 3/6
	Chudinský fond (rozpočty a účetní závěrky chudinského fondu)		1904-1936
2	4/2	69	
	Školství		
3	4/2//1	70	kar 3/7
	Školy (rozpočet školy v Hostouni, vyškolení z obvodu školy v Hostouni)		1941-1943
1	5	71	
	Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech		
2	5//1	72	ukn 25
	Domobranecký seznam pro ročníky 1867-1917		[1905]-1931
2	5//2	73	kar 3/8
	Vojenské záležitosti (evidence odvodem povinných, domobranecké seznamy pro ročníky 1868-1887)		1883-1938
2	5//3	74	kar 3/9
	Daňové záležitosti (pozemková daň, seznam příslušníků IV. daňové třídy, dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí)		1906-1923
2	5//4	75	kar 3/10
	Soudní záležitosti (prohlášení za mrtvého - Ondřej Lang)		1928

Rejstřík korporativní

Elektrizitätsverband der nördl. Böhmerwaldbezirke, Ges. m. b. H. in Mies (Stříbro, Stříbro, Tachov, Česko : působnost od 1929-působnost do 1930), společenstvo založené za účelem elektrifikace

64

Gemeindeamt Wiedlitz (Vidice, Vidice, Domažlice, Česko : 1850-1945), úřad obecní a přenesené státní správy

1, 64

Rejstřík osobní

Hahn, G. (působnost 1923), lesmistr a autor lesních map

16

Rejstřík zeměpisný

Vidice (Vidice, Domažlice, Česko)

1

Název archivní pomůcky: Archiv obce Vidice

Značka archivního souboru: AO Vidice

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1883–1945

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 30 (ukn, 25, [1905]–1945; ppr, 1, 1933–1939; kar, 3, 1883–1944; map, 1, 1923)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 75

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,33 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 14. října 2024

Zpracovatel archivního souboru: Mgr. Jana Hrušková

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. Jana Hrušková

Počet stran archivní pomůcky: 22

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, dne 14. října 2024 (čj. SOAP/10-741/2024)